

mnogozasluzeni poslanec g. Ornič, kateri se ni mogel shoda udeležiti, ker v južnih krajih zdravje išče. (G. Orniča dopis objavimo v članku „Ljudstvo govori“) Predsednik je dal potem besedo gospodu Drogenigu, posestniku v Podplatah pri Rogatcu, kateri nam je med drugim jasno in glasno razlagal, da je on že mnogo let ud kmetijske družbe štajerske v Gradcu in da mu niso nikoli nemški udje odrekli, ako je on kaj za povdigo kmetijstva predlagal in prosil, ja še celo mu v govorjenju pomagali, ko so slovenski udje med njimi župniki in kaplani tiho sedeli. Nadalje je govoril Drogenig označil s krepkimi besedami sleparski krik in vik „proč od Graca“. S tem bi se nam le pomnožili stroški za upravo deželnega odbora in bi le slovenski prvaki imeli dobiček, ker bi lahko potem svoje pristaje na masne službe spravili in mi kmetije bi morali plačevati, ako se premiali, da nima spodnja Štajerska skoraj nobene industrije in tudi nobenega večjega mesta, katero bi pomagalo kmetom tako dragi urad vzdrževati. Mesto Gradec sam plača več na deželnih dokladah, kakor vsi spodnje štajerski posestniki. Govornik bi bil zato, ako bi bilo dokazano, da nam deželni odbor krivico dela in pridržuje od nas plačane doklade, kar pa to ni res, ampak je dokazano, da dobivamo več sem, kakor nam glede plačanih doklad pripada. Zatorej je krik „proč od Graca“ le hujakanje in zločinost za slovenskega kmeta, kar le nesramni prvaki brezvestniki hočejo. Zato je obstrukcija na komando Čehov slovenskih poslancev neopravičena (pfuj-klici in volitvi so pljuvali) in pogubljiva za slovenskega kmeta. Drugi govornik g. Kresnik iz Črešnjeva je med drugim označil izdajaleško politiko prvakov glede zašlejenega jugoslovanskega kraljevstva v katerem bi se za prvake kar med cedil, če upoštevamo, kako stiska davčni aparat uboge Hrvate, katerega so njim hrvaški prvaki nalozili ko so vpili proč od Avstrije k Ogrski. Sedaj se sicer kesajo, pa po smrti je grovenga zastoj in hrvaški narod je vendar v izsesanje maščav prodan. Kaj se pa Srbije bankerotne dežele tiče, le za voljo tega ni prišlo do vojske z Avstrijo, ker so fincanske in angleške banke vplivale na vlade za svir, ker so se bale da izgubijo Srbiji posojeni denar. Mi bi naj se ogroževali za svezvo srbsko, ki so nojčaki, morilci in roparji in njih kultura še je za nemško sto let za mescom. Ko bi ta zašlejena država se vresničila, bi se prvaki ravno tako pričali med seboj, pričali za masne službe, kakor se sedaj pri nas godi in mi bi morali se še brčati srbsko in čirilice učiti in srbskemu in črnogorskemu korobaču pokoriti. Prvaki poslanci vprijejo, da Nemci nočejo slišati njih glasa, kako pa bo nemški poslanec vpoštevati predlog katerega stavi prvaki poslanec njemu v neznanem jeziku samo za to, ker se noče, da bi bil sprejet. Ako se pa gre za povikanje njih plačil, znajo vsi ti brezvestni zapeljivci kmeta dobro nemško in se potrudijo pri nemških odkritostnih poslancih da se pred logo sprejme. Da se gre za kmeta, tedaj pa se samo obstruira in nazivljejo Nemci. (Pfuj-klici in pljuvanje na brezvestne izdajalce slovenskega kmeta). Govornik Kresnik je navetoval resolucijo, ki se je ednoglasi sprejela. (tudi resolucije objavimo na drugem mestu!). Dragi kmetje! prečitajte ta današnji mirni objektivni dopis in sodite po svoji vesti, ako je resnica kar se pika. Ne odajte se prvaki hujakačem, kateri nič drugega ne hočejo kakor vas izsesati in nesumne držati. Premislite kaj bodo te boge duše storile, 13 je prvaki poslancev, večina je nemška in mi nimamo nobenega vzroka proti delovanju marljive nemške večine ugovarjati, dela le v prid za napredek kmetovalstva. Trinajsta številka je sama od sebe nesrečna številka, mi spodnje štajerski zapeljani kmeti najbolj to občutimo. Naši prvaki poslanci mislijo, da so apostolinski in da vero učijo, pa le nam kmetom veliko krivico in škodo delajo. Dragi kmeti ne udajmo se njim, prej bodo prvaki propali, kakor kmečki stan in zagotovimo, da se bodo prihodnje volitve v prid naprednega kmetovalstva prenaradile. Napredni neustrašivi kmeti.

Štajercijanski shod v Ormožu. V nedeljo, dne 20. tega meseca bil je velepomemben dan za ormoški okraj. Sijajen štajercijanski shod pokazal je prvaki voditeljem, da jih kmetje več ne marajo, oni so še siti „narodnih fraz in su-

hih obetarij.“ Poglejmo si pa shod. Že dolgo pred 4. uro bila je dvorana pri Skorčiču natlačeno polna, videl si najuglednejše kmete in gospodine ormoškega okraja, posebno častno zastopani bili so pušniki, frankofski, hardečki in loperski posestniki. Vsem se je videlo, da že željno pričakujejo otvoritev shoda. Vedno več in več prišlecev, že so vse tri velike gostilnične sobe polne, za sedeti skoraj ni prostora. Ob 4. uri pozdravi g. župan ormoški, trgovec in veleposestnik g. Kautzhamer vse navzoče, opominja jih, naj mirno in dostojno poslušajo, kar jim bošta govnika shoda povedala. G. Slawitich iz Ptujja otvori shod v imenu tiskovnega društva in predstavi našim dragim somišljenikom govnika kmeta Drogeniga iz Rogatca in Kresnika iz Črešnjeva. (Burni „živio“-klici, splošna veselost, slišijo se glasi, tako je prav, kmetom naj kmet govori). Prvi govori g. Drogenig. V poljudnih, vsem razumljivih besedah poda govnik vzrok in pomen načevane obstrukcije in okigosa z primernimi besedami postopanje prvaki poslancev, ki so ravno v tem za naše kmete tako žalostnem času raje vseslovansko, protidržavno politiko pričeli nego da bi z nemškimi poslanci delovali za korist kmeta. Nad eno uro trajajočemu govoru sledilo je burno odobravanje. Po govoru g. Drogeniga bil je 5 minutni premor. Med tem časom vrnilo se je v dvorano nekaj „pristašev“ narodne stranke, smrklavi pobi in golobradi štrbarji, njim na čelu znani urednik ali „vočen študent“ Lešničar. Da ni majnkalo arediških „hajdinskih purgerjev“ in potomcev „krucengeneralov“ je umerno. Ko je začel Kresnik govoriti začeli so že svoje neslane opazke delati in nakar so začeli zbrani kmetje ogročno vprašati, kaj da ti pobalni tukaj iščejo. Lešničar je po zaključku hotel tudi „guč držati“ a kmalu je sprevidel, da ni v Središču in ne v Bolfenku, ampak v Ormožu. Ko je videl, da je njegove maskarade treznim kmetom dovolj, padla mu je korajša v belo-plavo-rudeče gate in zginil je s svojimi prištaji — a politiki, kterim je še lani ali predlani kamenček ali goba gledala iz šolske torbe. G. Kresnik je v prav domatih besedah omenil stanovsko zjedinenje kmetov in pokazal škodo narodne hujakarije za kmetovalca. G. Baumann, posestnik na Hardeku govoril je o nepravilni razdelitvi podpor za poškodni prizadetih. Na predlog g. Kautzhamerja sprejela se je z velikansko večino (nad 500 naših pristajev bilo je navzočih) resolucija, v kateri se najostreje obsodijo postopanje prvaki poslancev ter se jim izreka neznanje.

Frankveti. Predragi nam „Štajerci!“ Ne vemo kako bi se ti zahvalili za shod, ki si ga nam v nedeljo pridelil v Ormožu. Slišali smo enkrat govorita dva izkušena, tresnomisleča kmeta. Nekaj naših kmetov bilo je šlo gledat v čitalnico, k „srbskem shodu“, a hitro so prišli za nami k tebi, kajti v „čitalnici“ je mrgolelo advokator, popov in drugih „prijeteljev kmetov!“ No, to je bil kmetijski shod na katerem prvi advokat, hanptražnar Zernec govori, potem spet advokat in spet advokat. Živijo advokatska kmetaka pobratimija, — a ta samo živi, dokler imaš ubogi kmet kaj grolov v šepu, če so ti prazni, ti vsa narodnost nič več ne pomaga.

Iz Jesenic. V lase so si skočili razni propadli klerikalni in liberalni jeseniški duhovni raznih kranjskih časopisnih eden drugemu največje svinjarje v obraz lučajo. Seveda kar falot falotu očita ni nikoli kaj pridnega, to filosofijo si še ljudje na Zavrčju dobro prilaste. Kakor največje barabe se smerjajo! „Marijina bdi, ki je bila popolnoma nedolžna, če bi ne imela še par nezakonskih otrok.“ „Srinja v svinjaku je večja umetnica kot naša čukula.“ „Čukarake nemoralne homoseksualne igre“ — „Nikjer ni več pujskov kakor v farški stranki“ — „Klerikalna stranka je zbiralnice vsih falotv.“ — Pred duhovni ni nobena ženska več varna, da bi ji ne delali sile, hoteli zadovoljiti svojim živalakim nagonom — itd. To so sado-vi klerikalni liberalne slovenske svese na Jesenicah! — Škoda pane Zabukovec da Vas več ni na Jesenicah, ponosni ste gotovo na Vašo armado, katere ste jo proti nam nastavili! — Pa kaj hočete, kakor se seje, tako se žanje! Capito.

Novice.

Čenjenim našim čitateljem naznanjemo, da bode „Štajerci“ odalej prinašal redno slike, tikoče se važnih dogodkov, nesreč, zločinov, pomembnih oseb itd. Mislimo, da bodejo naši čitatelji s to uvedbo zadovoljni. Napravilo nam se bode pač mnogo stroškov. Ali nam se ne gre za dobiček, marveč mi hočemo ljudstvu kolikor mogoče poduka podati. Upamo pa, da bodejo naši čitatelji pozdravili uvedbo slik v „Štajercu“ na ta očin, da bodejo še bolj in uspešnejše delovali za razširjenje tega lista. Na delo, vi vsi ki hočete, da se naš „Štajerci“ še bolj razširi in poveča! Naprej!

Iz Spodnje-Štajerskega.

Pe prvaki shodu v Ormožu. Ko pes in mačka so spet klerikalci in liberalci po shodu. Ti eni in ti drugi se hvalisajo, da so oni „rešili“ slovenstvo. Liberalci napadajo profesorja Verstovška, da sedajni resni časi zahtevajo pozitivne politike, resnega delovanje, s frazami in razbijanju po pulstih se ne pomaga slovenskim zahtevam. Klerikalci si spet izposodijo hofrata Ploja in rečejo, da je čutil potrebo, se predstaviti svojim državno-zborskim volilcem, ki ga več ne marajo in da je s prav grenkim obrazom moral pohvaliti klerikalne poslance. Nadalje se jezijo, da je baje razvidno iz dopisa iz Ormoža, „da je tam rešil celo situacijo urednik Lešničar.“ In posledica? Kmet Ti razvidiš iz tega, da so vsa obetanja teh „rešiteljev“ puha pena, namesto da bi se po svojih besedah zdaj za delo združili, začnejo se praskati in eden drugemu zavidati „zaslugo“ za slovenskega kmeta. Ubogo ljudstvo!

„Narodni dnevnik“ podli lažljivec! „Narodni dnevnik“ v svoji „sveti in narodni“ jezi laže, da je bil štajercijanski zbor razbit. O ti ubogo revče, ki si to pisalo! Pust je že minul, tedaj moramo le misliti, da si prav nesramno lagali, a lagali si tako aumnano, da celo arediški purgemajster tega ne verjame kaj si pisal.

Kmetije ormoškega okraja! „Narodni dnevnik“ piše, da so sami pijanci, anopsarji in hlapci bili na shodu. Tako Vas vsuje ta list, ki se vedno hlini kmetom. Vun s takim listom, vun s prištaji te lažljive čunje.

„Narodni dnevnik“ laže, da se je dobila pi-jača pri štajercijanskem shodu zastoj! Kdor to pravi ali kdor je to pisal je navadni lažljivec!

Prvaki shod v Ormožu obiskani je bil le od gospe! Za kmeta ni bilo prostora! Središki purgarji delali so le štafeto za kmete, katerih ni bilo navzočih!

Nemška prifinga! slovenskega deželnozberskega poslanca. Pri naših shodih v Ptuj in Ormožu vzbudila je veliko smeha „nemška prifinga“ poslanca Vrečka, o kateri nam je pravil g. Drogenig. Vrečko imel je pri Sr. Florijanu pred deželno-zborskimi volitvami shod in zbrani kmetje. vprašali so ga, ali zna tudi nemški, da jih bo zamogel tudi zastopati in se z nemškimi poslanci pogovoriti. Njegova trditve, da zna, ni zadostovala zbranim in moral je „prifingo“ napraviti iz nemščine. Dali so mu nemški list v roke, tega je moral čitati in rastolmačiti volilcem. „Grenka“ je bila ta prifinga, a kaj pomaga! „Sila kola lomi“ in celo „slovenskemu“ poslancu rasveše jesik, da zna tudi nemški! Kaj ne, gospod Vrečko!

Vejaki nabori na Spodnjem Štajerskem. Maribor (mesto) 11. in 11. aprila; Slov. Bistrica 13. 13., 14. in 15. aprila; St. Lenart 18. in 19. aprila; Ljutomer 1. in 2. marca; Cmurek 7., 8. in 9. aprila; Radgona 5. in 6. aprila; Gornja Radgona 3. in 4. marca; Konjice 5., 7. in 8. marca; Ormož 9. in 10. marca; Ptuj (okolica) 11., 12., 14. in 16. marca; Ptuj (mesto) 17. marca; Smarje 18. in 21. marca; Rogatec 22. in 23. marca; Celje (okolica) 29., 30. in 31. marca in 1. aprila; Laško 2., 5. in 6. aprila; Sevnica 7. in 8. aprila; Brežice 9., 11. in 13. aprila; Kozje 14., 15. in 16. aprila; Celje (mesto) 18. aprila; Vransko 19. in 20. aprila; Slovenj-gradec 26. in 27. aprila; Marenberg 28., 29. in 30. aprila; Šoštanj 23. in 25. aprila; Mozirje 21. in 22. aprila. — Pri tej priliki

opozarjamo naše fante naj se mirno in dostojno obnašajo. Čuvajte se popivanja, da ne pride do požara. Zgorelo je poslopje v gericah štajerske hranilnice in Jantkem Vrh. Svit požara bil je tako močan, da se je videl v Ptuj.

Letni in živinski sejmi na Štajerskem.

Sejmi brez zvezdic so letni in kramarški sejmi; sejmi, razpisani s zvezdico (*) so živinski sejmi, sejmi s zvezdicama (**) pomenijo letne in živinske sejme.

Dne 25. februarja v Gradcu (sejem z mlado živino.) Dne 26. februarja v Brezicah (svinjski sejmi); v Dobovi*, okr. Brežice; v Lipnici*. Dne 28. februarja v Tiltiču**, okr. Lipnica. Dne 1. marca v Ormožu (svinjski sejmi); v Radgoni*; na Planini*, okr. Sevnica; v Mariburgu (sejem s konji); v Konjicah*. Dne 2. marca v Vitanju**, okr. Konjice; na Ptuj; v Imenem (sejem s ščetinarji); okr. Krško; v Pišecah*, okr. Brežice; na Ptuj (sejem s konji, govedom in ščetinarji); v Lučanah (sejem z drobnico), okr. Arvež. Dne 3. marca na Vranskem**, v Oplotnici**, okr. Konjice; v Račah (letni sejmi s konji in govedom), okr. Maribor; v Gradcu (sejem z rogato živino in konji); na Bregu pri Ptuj (svinjski sejmi) v Lučah**, okr. Arvež. Dne 4. marca v Gradcu (sejem z mlado živino); v Petrovčah**, okr. Celje; na Spodnji Polekavi*, okr. Slov. Bistrica. Dne 5. marca v Brezicah (svinjski sejmi); v Gradcu (letni konjski sejmi); v Slovenjem Gradcu*; v Celju*.

Iz Koroškega.

Naznanilo! Kakor smo že poročali, zbolel je nevarno naš urednik Linhart. Prihodnjič tedaj obširno o koroških novicah.

Borovlje. Hranilnica in posojilnica za Spodnjo Rožno dolino. Piše se nam: Naša „nemška“ kasa, kakor jo nasprotniki sploh imenujejo, je imela nedeljo 13. februarja v svojem krasnem domu „Rosentalerhof“ letošnjo glavno zborovanje. Načelnik Gregor Janich, p. d. Seinik v Medborovnicah, pozdravil je vse navzoče in otvoril zbor. Prvi knjigovodja Josef Tansoi prebral je protokol lanskega zborovanja. Janich je potem predlagal račun in poročilo o pretečenem letu 1909. Temu zanimivemu poročilu posnemamo sledeče: Od 660 članov lanskega leta odstopilo jih je 7; na novo sprejelo se je pa 35 članov. Skupno število članov znaša torej 688. Ob koncu leta ostalo je 1364, interesentov s skupno K 1.201.189-70 vlogami. Denarni promet v zadnjem letu je znašal 1.604.706-91 K; skupni denarni promet od časa obstoja sem pa 13.729.227-48 K. Za splošne koristne namene se je doalej 21.915-30 K izdalo. Res lep napredek vrliga tega društva! Potem je drugi knjigovodja Ig. Mack prebral obširno spoznanje uradnega revisorja c. k. deželnega sodišča. Našel je ta uradnik, da je peljava računskih bukev pri kasi čedna, anažna in izgledna. Premoženje je dobil v redu, voditeljstvo v najboljših rokah. S tem spridevcem naj si grdi obrekovalci tega društva svoj jezik obrišejo! Tudi letos je razdelil glavni zbor za dobrodelne namene po celi dolini veliko podpore. N. p. Borovlje: Otroškemu vrtecu 200 K, ljudski knjižnici 100 K, za revne otroke, za božično darilo, za požarno brambo, telovsko društvo, pevsko društvo „Alpenrose“, „Edelweis“, za kmetijsko društvo, vsakemu 50 K, streljaskemu društvu 100 K, Medborovnice: pevsko društvo, požarna bramba, šola v Glinjah, po 50 K, za brizgalnico na Trati 100 K, S. Marijeta: brambovci na Gočuh 50, za živinsko vago S. Marijeta 100 K. Sele: šola 100 K. Podjabel: požarna bramba 50 K, brambovci v Kožentauri in v Kaplji po 50 K. Svetnavas: požarna bramba 100 K. Vrh tega se je med letom podarilo iz čistega dobička čez 400 K. Posojilnični pregledovalci knjig gospoda Orosy in Kastner poročata, da sta našla vse v lepem redu. Nato se zahvali zbor načelstvu posojilnice, posebno gospodu Janiku in navzoči so vstali v znamenje zahvale raz sedežev. Potem se je sklenilo še več koristnih stvari v prid branilnice. Cela dolina pa je s pravico ponosna na našo kaso!

Po svetu.

Abdul-Hamid. O bivšem turškem sultanu, Abdul-Hamid-u se enkrat poroča, da je nevarno bolan, potem spet, da se mu je pamet zmešala. Napadla ga je baje tudi besnost in hotel se je obešiti! Kaj je na tem rešnice, se prav ne ve.

Našli so v Ljubljani pri zidanju obrtniške šole staro rimsko posodo. V njej je bilo 47 dobro ohranjenih zlatov in nad 2 kg srebrnega denarja.

Atentat v Egyptu. Neki mohamedanski nacionalist, lekarnar po poklicu, sprožil je samokres na ministrskega predsednika Batrosa in ga tako ranil, da mu niso zdravniki mogli rešiti življenja. Pet krogelj potegnili so mu iz telesa.

Nečuvno zločinstvo. V Oldenburgu ubil je 20-letni delavec Denker z sekiro svojega očeta, svojo mater in svojega starejšega brata. Zločinec je še pod ključem.

Konjska kuga v Srbiji. Po poročilu arbakih listov pojavila se je med konji topničarskega polka v Kragujevcu kuga in znaša škoda do 60.000 dinarov.

Paradiž medvedov. Ruski listi poročajo o narodu, ki posebno spoštuje medvede, in sicer so to Aine, ki stanujejo v južnem delu otoka Sachalin. Ta narod prireja na čast medvedom velike veselice in če kak njihov medved pogine, vlada velika žalost med ljudstvom. Vsako leto gredo Aineci v oddelkih na medvedov lov in vsak oddelek gleda, da zasati in ujame mladega medveda. Najstarejša in najuglednejša starka mora potem ujetega medveda v „hrano in stanovanje“ sprejeti. Po zimi je potem velika veselica. Na predvečer te veselice vlada veselje in radost, ljudje jedo in pijejo „kar trebuha“ drži. Najstarejša ženska pa pripravljajo za dan veselice posebno sladčico — pesjo pečenko. Drugi dan na vse zgodaj je vse polno ljudi pri medvedu, vsi jokajo in tarnajo, kajti ure njegovega življenja so šteta. Naenkrat počí puška in medved se valja v svoji krvi. Zdaj se se le začne pravo kričanje in stokanje, vaa vsa je „lišta žalosti“. Vsak hiti, da dobi vsaj malo medvedove krvi, katero potem hitro izpije. Medvedovo glavo pa pribijejo v posebnem gozdu na drevo. Ta gozd je še poln medvedovih glav, kajti ta šega je že starinska.

Kmet, ostani zvest svojemu stanu.

Pis. Vičanci Šterlec pri Veliki nedelji na spodnjem Štajerskem.

Današnji položaj kmetijskega stanu tič v velikih skrbih, v primanjkljaju delavske moči in je torej nagnjen v propad. Po eni strani manjka delavcev in družine na kmetijskih posestvih, na drugi strani pa težijo kmeti težka bremena dolgov, velika dala in nesreče pri kmetovanju. Ali kmet ima moč in voljo, to kaže zadržana samopomoč, katero ga seže in najde v kmetijskih združenjih.

Največji sovražnik kmeta pa je nezadovoljnost s njegovim poklicem. S tem sovražnikom bi se moral naš kmet bojevati, ker mu jemlje veselje do dela in ga tira proč od kake dobre nove iznajdbe pri kmetovanju, s katero bi se mu dalo priti do boljše bodočnosti. Žalost, da prime ta nezadovoljnost tudi mlajše posestnike in da okuži tudi veselje in spoštovanje kmetijskega stanu, kmetovim sinovom in hčerkam.

Prijatelji kmetijskega stanu, kateri ljubijo in poznajo ta stan, so res lahko žalostni, ko vidijo da se obeni bogato kmetsko dediščo, s kakim vladnikom En uradnik, ako je še tako nizek ima prej upliv pri takih kmetijskih hčerkah, ko pa en kmetijski fant, kateri se popirne s svoj odločnostjo dobrega, učenega in koristnega kmetovanja. Da me bodete dragi bralci razumeli, kaj takega dala hude, grozne in neozdravljive rane kmetovemu stanu. Koliko denarja se zgubi stem vsako leto na kmetijah. Ni torej čuda, da kmetijski stan peša. Pred nekaj desetletji, kakor je meni znano, je bilo to vse drugače. Takrat si je držalo bogato kmetijsko dediščo v čast, ako se je omaknilo v kmetstvo gospodarstvo.

Vzrok vsemu temu je, kakor sem prej omenil, nezadovoljnost, katero velikokrat povzročijo starši kmetijskih otrok in njih v zgojčevih. Te pravim iz lastnega prepričanja. Slišal sem velikokrat, kako starši godrnjajo čez kmetijski stan vprico svojih otrok, posebno, ako jih zadene kaka nesreča pri gospodarstvu. Ako slišijo kmetijski sinovi in hčerke, da nič hujšega ni, kakor kmet biti in da je kmetijska gospodinja dandanes sušnja; mora se torej v srcu takih otrok v zbuditi nezadovoljnost, da začnejo od dne do dne bolj sovražiti svoj poklic.

Premalo se pomisli pri kmetih, da ima vsak stan svoje križe in težave, ima pa tudi veselje in koristi. Prva težava v vsakem stanu je zadovoljnost. „Dragi starši“, zelo grešite in škodujete kmetovemu stanu, ako izustite svojo nezadovoljnost v pritožbah vaših otrok. Priporočam vam, da jim raje boljše strani kmetijskega življenja v kmetovem stanu, da bodo imeli veselje doma ostati in vam pomagali sodelovati na vaših kmetijskih posestvih! Prav dobro storimo tudi, ako naše otroke učimo in vajimo krdle in težave kmetijskega stanu potrpečljivo, se v obupnosti nositi. Stem pa ni rečeno, da bi jih trpeli čez mero in preostrog postopali proti njim, kakor so delali to pagani, da se je otrokom dan učilost, da jih bičajo in se postopoma bolečin in težav priučijo. Ne smemo jih pa tudi držati premehko v hrani in obliki, ampak v ostrim redu. Možno, da rečeš; kaj

ima vse to pri tem opraviti? Ja, potreba je, da tudi to omenim, ker nezadovoljnost ima svoj zvir in začetek vsem tem.

Ruzin očetove hiše pa ima šola dolžnost v tem oziru otroke v zgojčevih tako, da dobijo spoštovanje in ljubezen do kmetijskega stanu. Potrebno bode, da učitelji opozorijo večkrat otroke na lepo kmetško življenje. Pa ne tako, kakor nam je pred 30. leti učitelj na ljudski šoli rkel: (ako ni znal kteri učence) „Iz tebe ne bode nič drugo, kot konjski hlapec, ali pa svinjska dekla.“ K temu bi pristavil: da ravno dandanes mora biti en hlapec dobro poučen, kot en industrijec, rokodelec in uradnik, ko se opravljajo poljaka in gospodarska dela s raznimi stroji in h kateremu izroči gospodar svojo orodje in živno v njegovo varstvo. Torej živino, ki je temelj gospodarstva. Prisrčen pozdrav v tem novem letu.

V Vičancih, na praznik Sv. treh kraljev 1910.

Gospodarske.

O prašičjih boleznih. Piše se nam: Leta 1909 sta v Ptuj se nabajajoča gg. živinogospodarnika izvršila pri prašičjih varstvu cepljenje kos proti rotlaufu s sledečim uspehom: Čepilo kose se je na 551 posestvih skupno 2857 prašičev. Od teh je bilo že 115 prašičev na rotlaufu bolanih. Od teh 115 prašičev ozdravilo jih je valed cepljenja 98, tako, da je le 17 prašičev bilo zaklanih ali je poginilo. Ako se vzame vrednost enega prašiča s 60 K, se je torej na ta način kmetom rešilo 5880 kron denarja! Od prašičev, katerih se ni cepilo, je (kolikor se je to zamoglo poizvedeti, napreje omenjenih 551 posestvih skupaj 117 komadov deloma poginilo, deloma pa v isti zaklanih bilo. Iz vseh teh številk se pač sadostno razvidi, kako velikansko vrednost ima cepljenje kos pri na rotlaufu obolelih prašičih. Ako se pri temu še premisli, da se pa cepljenju ne v okuženih hlevih ne na drugih posestvih ni več pojavil slučaj rotlaufe, potem se mora pač kmetovalcem to cepljenje kos proti tej grozni prašičji bolezni živo priporočati. V Ptuj, 18. februarja 1910. Jos. Kurzdin.

Vrednost pepela. Namesto kalijevih umetnih gnojil se rabi tudi pepel za gnojenje travnikov in deteljic. Pepel ima tudi kalij v sebi in deluje kakor druga kalijeva gnojila. Valno pa je, da ga rabimo v zadostni množini. Zato pa treba, da vemo, koliko kalija ima pepel in koliko ga imata kajiti in kalijeva sol. Pepel iz bukovnega lesa ima največ kalija. V 100 kg bukovnega pepela, ki je najboljši, je do 15 kg (15%) kalija, torej nekaj več ko v kajinu, kjer se ga nabaja poprek 12%, kg. Če rabimo na mesto kajinita pepel, potem ga je približno toliko vzeti kakor kajinita. Za 1 ha treba 4000 do 6000 kg ali ravno toliko pepela. Priporočiti pa je, da ima pepel tudi nekaj fosforove kisline in apna in da je zaradi tega več vreden ko enaka množina kajinita. Kalijeva sol ima pa v 100 kg 40 kg kalija, zato je treba te soli skoraj trilekrat manj ko kajinita ali pepela.

Senice po zimi. Če se v sadnosnisku tem živinam na drevesa pritrdijo hišice, ki so lahko tudi iz drevesne skorje, bodo kmalu vse polne senic, ki vso zimo zelo marljivo pokončujejo razna mršesa, skrita pod skorjo, in tako sadjarju silno koristijo. Senice lonci in je imeti zaprte, pa se pravi te prekristne živilne morili.

Čiščenje rjavih vin s želatino in mlekom. Pritolbe, da mlada vina rjavijo, se množe letos od dne do dne; o virih to bolezen pa smo v „Gospodarskem Glasniku“ dosedaj že večkrat pisali. V naslednjem hočemo podati par nasvetov, kako se naj taka motna ali rjava vina čistijo s želatino in mlekom. Navadno se čistijo le dobro zavrela in stara vina, ki so še malo kalna, kar izhaja od prahu, ki se pri pretakanju ne da popolnoma odstraniti. Zdrava mlada vina se navadno ne čistijo, ker so redko čista in ker se neprenehoma kalijo od mikroskopičnih malih živih bitij, s pr. še delajočih kvasnic. Samo izjemoma se za mlada vina lahko priporoča čiščenje s znanimi čistilnimi sredstvi, pred vsem s želatino in mlekom, da s tem omorimo povzročevalce bolezni in jih potem s pretakanjem spravimo iz vina. V takih slučajih se mlado vino kakor hitro je mogoče pretoci s drobi in spravi v močno zaljublano sode da ga potem drugi dan lahko čistimo. Navadno velja pravilo, da zadostuje pri rjavih vinih 8 do 12 g želatine in približno enako mnogo dodatka tanina za čiščenje vsakega hektolitra. Za čiščenje rabljenega želatina mora biti popolnoma čista in brez duha. Zdrobljena želatina, ki jo navadno prodajajo trgovci, ni vedno popolnoma čista in brez duha. Zdrobljena želatina, ki jo navadno prodajajo trgovci, ni vedno popolnoma primerna; pri nakupovanju so moramo vedno prebrati, ali je porabna za čiščenje ali ne. Večkrat se ponuja rdeča zdrobljena želatina za čiščenje rdečih vin; njena rdeča barva pa nima na vino nikakovega vpliva in je večkrat samo za to, da se s njo pokrije slabša kakovost želatine. — Sicer pa moramo takoj tukaj omeniti, da je želatina za čiščenje rdečih vin malo porabna, ker se s njo odpravi iz vina njegovo barvilo in velič deli črsovine, ki pa morata biti vino ohranjena. Zelo dobri vrsti želatine za čiščenje vina sta znameniti „Weinlaube“ in „Ostloch“, ki se lahko dobita v vsaki bolji trgovini s kletarskimi potrebčinami. Predno čistimo, raztopimo v vnu primerno količino želatine toplo v lahkem, a popolnoma zdravem vinu; pri tem pa moramo pridno in pazno mešati, da se nam ta zmes ne razsodi. Za ra-